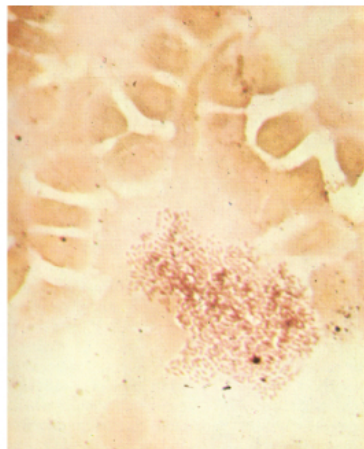

Бруцелоза је заразно системско обољење људи и животиња. Примарно је болест домаћих животиња говеда, оваца, коза, свиња и паса, а под одређеним условима може се пренети на човека.

Бруцелоза се као посебно обољење први пут помиње 1861. године на Малти, а деценију и по касније узрочник је изолован из умрлих болесника. Исти узрочник је изолован и код оваца, коза и говеда до 1914. године, а касније и код дивљих животиња. У нашој земљи ова болест је откривена 1924. године.

Бруцелоза људи обично се јавља у пролеће и лето, у време телења крава и јагњења оваца, када је најчешће заражавање сточара, ветеринара и људи сличних занимања.

Узрочник бруцелозе је бактерија из рода *Brucella* од којих су најчешће: *B. abortus* Bang (код говеда), *B. suis* (код свиња), *B. melitensis* (код оваца и коза) и *B. canis* (код паса).

Brucellae

Заражене домаће животиње излучују бруцелу мокраћом, фекалијама, секретима и млеком.

Brucella су отпорне у спољној средини. Оне се одржавају 25 дана у маслацу, до 45 дана у младом сиру, преко 30 дана у меду, до 150 дана у води, неколико месеци у праштини.

Човек може да се зарази употребом млека, млечних производа, и меса заражених домаћих животиња, контактом са таквим животињама и њиховим излучевинама, као и удисањем прашине у којој се налазе *Brucella*.

Контакт са побаченим фетусом и гениталним секретима болесних домаћих животиња има велики значај у настанку заразе.

КАРАКТЕРИСТИКЕ ОБОЉЕЊА ЉУДИ

Време од заражавања до појаве знакова болести обично траје од 6 до 60 дана, а може и дуже.

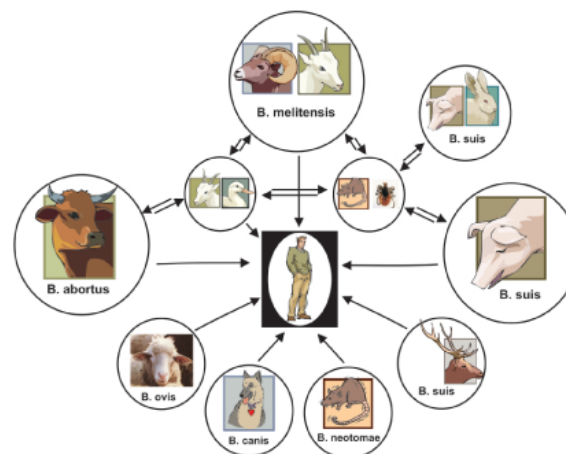
Болест обично почиње нагло, са таласастом повишеном температуром, увече и ноћу расте до 39°C, а ујутро се уз јако знојење, спушта на нормалу. Температуру прати главобоља, општа слабост, губитак у телесној тежини, језа, болови у мишићима врата и леђа, неуралгични болови и промене у зглобовима. Могу да буду увећане лимфне жлезде и слезина.

Болест може да почне и неприметно и тешко се открива, јер бруцелозу карактерише велика разноликост клиничке слике.

Две недеље после акутне фазе јавља се повишена температура, у трајању од два до три дана, и болест лагано прелази у хроничан стадијум.

Постоје благи облици бруцелозе али и тешки, које прати висока температура и појава компликација (на плућима, срцу, зглобовима, нервном систему, полним органима и др.) а смртни исход настаје у око 2% случајева.

Лечење је успешно ако се болест открије благовремено.

Резервоар и извор појединих врста бруцела¹

ШТА ТРЕБА ЗНАТИ О ДОМАЋИМ ЖИВОТИЊАМА

Домаће животиње заражене бруцелама обично делују здраво, а обољење често може да прође незапажено.

Клиничка фаза болести може да се испољи само побачајем који настаје без претходних симптома.

Заражене домаће животиње могу имати и повишену температуру и друге тегобе, уз прерани порођај или побачај.

Болесне или заражене животиње излучују *Brucella* преко секрета или излучевина. Такве животиње - клицоноше и оне оболеле најчешће уносе заразу у незаражену средину (стаје, пашњаци итд.).

1. Thimm B.: *Brucellosis*, Springer-Verlag, New York, 1982

КАКО ДА СЕ ЗАШТИТИМО ОД БРУЦЕЛОЗЕ

У заштити људи од оболевања од бруцелозе, основно је сузбијање ове заразе у домаћих животиња.

Код куповине и увоза домаћих животиња обавезна је њихова ветеринарска контрола.

Обављати редован надзор над здрављем домаћих животиња, а код његове промене затражити помоћ ветеринара.

Ако се бруцелоза открије код домаћих животиња, обавезно ликвидирати оболеле животиње, као и цело стадо у коме се појавила бруцелоза.

Обављати редовну и ригорозну контролу здравља домаћих животиња пре клања.

При раду са домаћим животињама појачати личну и општу хигијену у шталама и торовима.

У контакту са домаћим животињама обавезно носити заштитне рукавице.

При клању и обради сировог меса обавезно носити заштитне рукавице.

За исхрану користити само довољно испечено или кувано месо.

Обавезно користити прокувано млеко и млечне производе, а млечне производе правити само од таквог млека.

Када се појави зараза у стаду забрањено је користити месо, млеко и млечне производе од заражених домаћих животиња за исхрану и стављање у промет.

Код побачаја оболелих домаћих животиња обавезно је фетусе, плаценте и вагиналне секрете животиња дезинфиковати и дубоко закопати у земљу.

Обавезна је дезинфекција штала и торова, у којима су боравиле заражене или од бруцелозе оболеле животиње.

БРУЦЕЛОЗА

Како да се заштитимо

ДОМАЋЕ ЖИВОТИЊЕ (ГОВЕДА, ОВЦЕ,
КОЗЕ, СВИЊЕ) ЗАРАЖЕНЕ БРУЦЕЛАМА
СУ ГЛАВНИ ИЗВОР ЗАРАЗЕ ЗА ЧОВЕКА

Издавач:

Градски завод за јавно здравље Београд

За издавача:

Проф. др Душанка Матијевић
директор Завода

Аутори:

Прим. др Снежана Радивојевић, мр. сц.
и сарадници

Дизајн и припрема:

Зоран Мирић

Штампа:

Штампарија "ДУНАВ Земун"

Тираж:

1000

Година:

2015.

БРУЦЕЛОЗА

Како да се заштитимо

ЗА ИСХРАНУ КОРИСТИТИ САМО ДОВО-
ЉНО КУВАНО И ПЕЧЕНО МЕСО, ПРОКУ-
ВАНО МЛЕКО И МЛЕЧНЕ ПРОИЗВОДЕ
ПРАВИТИ ОД ПРОКУВАНОГ МЛЕКА

БРУЦЕЛОЗА

Како да се заштитимо

БЛАГОВРЕМЕНО ОТКРИВЕНА БОЛЕСТ
УСПЕШНО СЕ ЛЕЧИ

БРУЦЕЛОЗА

Како да се заштитимо

ГРАДСКИ ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ БЕОГРАД

БРУЦЕЛОЗА

Како да се заштитимо

"...угрожава здравље људи и наноси
велике економске штете сточарству